PÁLYÁZAT

A Farkasréti Általános Iskola intézményvezető (magasabb vezető) beosztás ellátására

Pályáztató: Emberi Erőforrások Minisztere
Pályázati azonosító: TK/196/02068-1/2020

Budapest, 2020. október

Elekházy Krisztina

Tartalom

1. CÉLMEGHATÁROZÁS 4

2. HELYZETELEMZÉS 4

2.1. ISKOLATÖRTÉNET, AZ INTÉZMÉNY TÁRSADALMI KÖRNYEZETÉNEK BEMUTATÁSA 4

2.2. INTÉZMÉNY TÁRGYI FELTÉTELEI 5

2.3. INTÉZMÉNY SZEMÉLYI FELTÉTELEI 6

2.4. HASZNÁLÓK IGÉNYEINEK SZÁMBAVÉTELE, SZÜLŐI KÉRDŐÍVEK, TANÁRI ELVÁRÁSOK, DIÁKOK VÉLEMÉNYE 7

3. SZAKMAI HELYZETELEMZÉS 8

3.1. ALSÓ TAGOZAT OKTATÁS, NEVELÉS 9

3.2. FELSŐ TAGOZAT OKTATÁS, NEVELÉS 11

3.3. FEJLESZTÉS 13

3.4. LEMORZSOLÓDÁS, TEHETSÉGGONDOZÁS 14

4. ALAPELVEK A NEVELÉS ÉS OKTATÁS KIEMELT TERÜLETEIN 15

4.1. ISKOLA HAGYOMÁNYAI, MEGTARTANDÓ EREDMÉNYEI 16

4.1.2. MŰVÉSZETTEL NEVELÉS PROGRAM 16

4.1.3. KÖNYVTÁR, OLVASÓVÁ NEVELÉS PROGRAM 19

4.1.4. KÖZÖSSÉGI ÉLET, ISKOLAI KLUB 19

4.1.5. HAGYOMÁNYŐRZÉS 21

4.1.6. MÉRÉSEK, EREDMÉNYEK 21

4.1.7. TANULMÁNYI VERSENYEK 25

5. ISKOLAFEJLESZTÉSI PROGRAM 26

5.1. A KÖZNEVELÉS MÓDSZERTANI MEGÚJÍTÁSA A VÉGZETTSÉG NÉLKÜLI ISKOLAELHAGYÁS CSÖKKENTÉSE CÉLJÁBÓL (EFOP-3.1.2-16-2016-00001) 29

5.2. UGRÓISKOLA (FELADATBANK) 30

5.3. BÉKÉS ISKOLA PROGRAM 32

5.4. ONLINE OKTATÁS, MEGVÁLTOZOTT KÖRÜLMÉNYEK A VÍRUSHELYZET IDEJÉN 33

6. VEZETÉSI ELVEK 34

7. KAPCSOLATRENDSZER 35
7.1 EGYÜTTMŰKÖDÉS INTÉZMÉNYEN BELÜLI SZERVEZETEKKEL 35
7.2. EGYÜTTMŰKÖDÉS INTÉZMÉNYEN KÍVÜLI SZERVEZETEKKEL 35
7.2.1. DÉL-BUDAI TANKERÜLETI KÖZPONT 35
7.2.2. BUDAPEST FŐVÁROS XI. KERÜLET ÚJBUDA ÖNKORMÁNYZATA 36
7.2.3. ÚJBUDA HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT 36
7.2.4. FARKASRÉTI SZÜLŐI SZERVEZET 37
7.2.5. FARKASRÉT A GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY 37
8. ÖSSZEGZÉS 38
9. MELLÉKLETEK 38

„.....jó szóval oktasd, játszani is engedd szép, komoly fiadat!"
(József Attila: Levegőt!)

1. Célmeghatározás

Mikor egy pedagógus belép a munkahelyére, a jövő kíván jó reggelt neki. Sokak szerint nehéz pályát választottunk, különösen iskolaigazgatóként, mégis azt gondolom, hogy olyan hivatásunk van, amely magában foglalja életcélunkat. Hitet a holnapban, bizalmat a jövőben, és cselekvő akaratot a dolgok megváltoztatásában. A legkisebb eredmény, amit elérünk iskolánkban, apró hullám ugyan, de új rezgést eredményez, ami akár húsz, harminc év múlva mutatja meg magát. Olyan iskolában taníthatok, és lehetek jelenleg vezető, ahol a tanítók és tanárok többsége így gondolkodik. Sok tehetséges ember változtatni kíván a jelenen, tisztelettel figyeli a jövőt, és megtalálja helyét és útját a rendszerben. Azért szeretném megpályázni az intézményvezetői feladatot, hogy velük együtt, képességeink szerint a legjobb irányba alakíthassuk a Farkasréti Általános Iskola jelenét, és jövőjét. Folytatni kívánom eddigi jól bevált hagyományainkat, és új utakat keresni az oktatás és nevelés eredményességének növelése érdekében.

Helyzetelemzés

2.1. Iskolatörténet, az intézmény társadalmi környezetének bemutatása

Az iskola 1930-ban épült, és Budapest Székesfővárosi XI. kerületi Érdi úti községi Népiskola néven kezdte meg a működését. Az első felújítás 1961-ben fejeződött be, majd a megnövekedett létszám miatt a XI. kerületi Önkormányzat 1995-98 között építtette meg az új épületszárnyat és a tanuszodát. 2007-ben lett az iskola 75 éves, a nevezetes évfordulóra készített iskolatörténeti kiállításon számos dokumentum, fénykép került bemutatásra, mely levéltárakból, múzeumokból, vagy régi diákok féltve őrzött kincsesládájából került elő. A lassan három generációt felnevelő iskola jelenlegi tanári karában többen vannak, akik 20-25 éve tanítanak itt, és a tanulók között is sokan volt diákok

gyerekei, unokái.[1] Iskolánk Dél-Buda zöldövezeti részében helyezkedik el, jó levegőjű kellemes környezetben. A családok, akik iskolánkat választják, általában jó körülmények között élnek. Tanulóink kommunikációs készsége, tanuláshoz, társaikhoz való viszonya az otthoni nevelés eredményeként jónak mondható. Iskolánk kertvárosi környezete, családias hangulata hatással van mindennapjainkra, szülőkkel tanulókkal, tanári karon belüli egymás közötti kapcsolatainkra is.

2.2. Intézmény tárgyi feltételei

Iskolánk tárgyi eszközökkel való ellátottsága megfelelő. 2020 júniusában a Dél-Budai Tankerületi Központ beruházásában megvalósult az uszoda szerkezeti megerősítése. 2018-ban a XI. Önkormányzat által megtörtént az uszoda burkolatának és gépészeti berendezéseinek felújítása, így iskolánk korszerű tanuszodával rendelkezik, amely nemcsak tanulóinknak, hanem a kerület többi iskolájának is lehetőséget teremt az úszásoktatásra. A különálló CLAPS rendszerű kisépület, melyben az alsó tagozatos osztályok egy része tanul, felújításra szorul. Iskolánk udvara is felújításra szorul, amit részben a szülők vállaltak. Szülői összefogásból megszületett az udvari lépcső bontása és újbóli burkolása. Az idei tanévben folytatódik ez a munka, a tervek szerint az udvari pihenő faházak cseréjével. Iskolánk rendelkezik 26 osztálynak megfelelő osztályteremmel, fizika-kémia, biológia-földrajz, angol, német nyelvi, informatikai, háztartástan, és technika szaktanteremmel, ebből egy terem egyben osztályterem is. A tantermek felszereltsége megfelelő, a padok és egyéb berendezések esedékes cseréje folyamatos. Az iskolánkat támogató alapítvány, a Farkasrét a Gyermekekért Alapítvány, az idei tanévben két első osztály padjait cserélte újakra, a Dél-Budai Tankerületi Központ tavalyi tanévben két nyolcadik osztályban cserélte ki a padokat. Az IKT eszközökkel való ellátottságban az utóbbi évben jelentős fejlesztés történt, minden osztályteremben van már projektor, és számítógép. Újbuda Önkormányzatának köszönhetően a biológia földrajz teremben kialakításra került a digitálist oktatást segítő okostanterem. A digitális tábla, és a hozzá tartozó táblagépek és programok használatát az Smart 11 Nonprofit Informatikai Kft által szervezett tanfolyamon sajátíthatták el iskolánk pedagógusai. A mindennapos testnevelés oktatásában jelentős könnyebbség, hogy iskolánk egy nagy, két részre osztható, és két kisebb tornateremmel rendelkezik,

[1] *http://sasfa.hu/iskolank/*

ezen kívül az épület mellett futópálya és két sportpálya is használható. Könyvtárunk állománya a „Fogadj örökbe egy könyvet" program eredményeként folyamatosan bővül, munkatársaink, a magyar tanárok és a művészettel nevelést oktató tanárnő kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a színvonalas kortárs gyermekirodalom megjelenjen a könyvtárban, és az ajánlott olvasmányok között is.

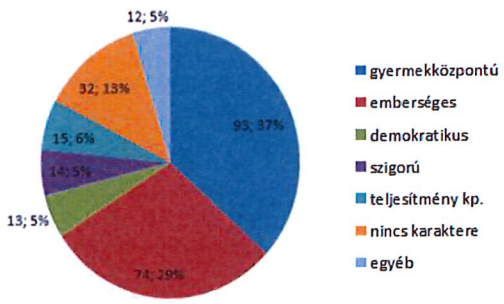
2.3. Intézmény személyi feltételei

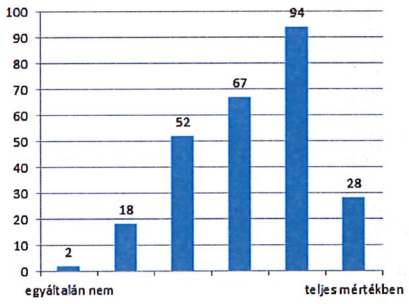
A Farkasréti Általános Iskolában a 2020/21-es tanévben ötvenhárom fő főállású pedagógus, két pedagógus könyvtáros, két fő fejlesztő pedagógus, és ezen kívül öt óraadó tanár dolgozik. Munkánkat segíti két iskolatitkár, és egy pedagógiai asszisztens. Fontos feladat hárul a félállásban dolgozó iskolapszichológusra, aki a szülőkkel és a pedagógusokkal is együttműködik, és segíti a jelzőrendszer megfelelő működését. Két kivétellel minden feladatot megfelelő szakképzettséggel rendelkező pedagógus végez. Az informatika tanári állást nem tudjuk három éve betölteni, de az órák elosztásával itt is részben sikerült megoldani a feladatok szaktanárok általi ellátását. A kémia tantárgyat a biológia- földrajz szakos tanár helyettesíti. A tanári karra jellemző a kezdeményezőkészség, kreativitás, ami megmutatkozik az iskola szerteágazó útkereső, fejlesztő kísérleteiben, már működő programjaiban. Az éves egyéni továbbképzések mellett nyitottak a pedagógusok új tanítási, nevelési módszerek kipróbálásában, korunk változó igényeihez való alkalmazkodásban. Mindemellett közös nevező az évek alatt csiszolódott értékrend, melynek lényege a gyermekek szeretete, személyiségük tisztelete, a szabályokhoz, belső rendhez való alkalmazkodásra, és a munkára nevelés. Rendszeresen jártunk közös tanári kirándulásokra, év közben karácsonykor és év végén a „fehér asztal" vacsorán főztünk együtt, ami erősíti a közösséghez tartozás élményét.

2.4. Használók igényeinek számbavétele, szülői kérdőívek, tanári elvárások, diákok véleménye

Az iskolával szembeni elvárások számbavételénél kiemelten fontos a szülők, tanárok és diákok véleményének figyelembevétele, javaslataik meghallgatása. Törékeny az egyensúly, az iskola szellemi függetlenségének, a pedagógusok alkotói szabadságának megőrzése, ugyanakkor a tanulói és szülői elvárásoknak való megfelelés között. Eddigi tapasztalataim alapján ezt sikerült megtartani, amiről a két és fél évvel ezelőtt készített szülői elégettséget mérő kérdőív is tanúskodik. A kérdőívet az akkori 634 fő tanulói létszámból, 265 szülő töltötte ki, ami a teljes létszám 42%-a. A kérdőív készítésénél a szülők véleményét kértük az iskoláról, a gyermekek önálló tanulási szokásairól, a szülők velük töltött idejéről, a tanítás színvonaláról, és a fejlesztendő területekre voltunk kíváncsiak. Az iskola legfőbb vonzereje a barátságos, demokratikus légkör.

Milyennek ítéli meg leginkább az iskola szellemiségét?

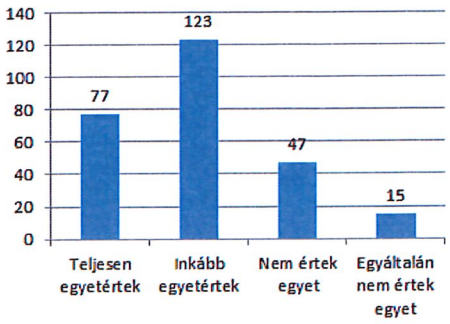

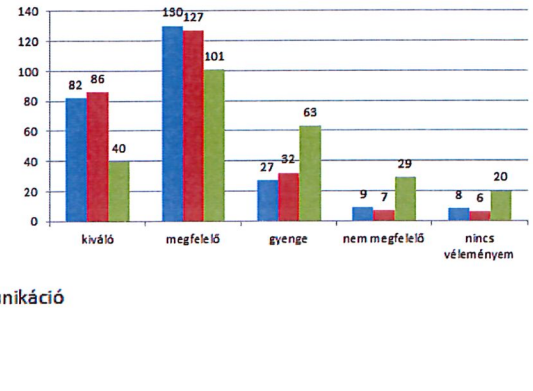

Ön szerint az iskola figyelembe veszi a szülők kéréseit, véleményét?

Elégedett vagyok a gyermekem tanulásához való viszonyával

Magyar nyelv, matematika, idegen nyelv tanítás színvonala

A kérdőív alapján a szülők jónak tartják iskolánk hangulatát, befogadó gyermekközpontú légkörét, megfelelőnek a gyermekeik tanuláshoz való viszonyát, és a fő tantárgyak oktatásának színvonalát. Az oktatás hatékonysága, a tehetséggondozás területén azonban megjelent az elvárás a jobb eredmények elérése érdekében. Az idegen nyelv oktatást kevésbé jónak értékelik, pedig ezen a területen való eredményeink nem ezt tükrözik. A szülői kérdőív tanulsága, hogy meg kell tartani eddigi jó eredményeinket a demokratikus légkör terén, de fejleszteni kell oktatási eredményeinket.
A diákok véleményét nem kérdőíves formában vesszük számba, hanem a Diákönkormányzat fórumain keresztül. Minden osztály megbíz egy küldöttet az iskolai közös gyűlésekre, ahol nemcsak a napi kérdéseket, kéréseket és észrevételeket beszélik meg, hanem teret adunk az új ötleteknek és kezdeményezéseknek is. Egy évben kétszer az igazgató válaszol a diákok kérdéseire . Új ötletként jelent meg idén a diákok részéről a környezettudatos életmód kialakításának igénye, iskolánk környezetének tisztán tartása, diákelőadások megtartása témában, és közös szemétszedés, amiben mi felnőttek, szülők és pedagógusok szívesen részt veszünk.
A tanári kar igénye a demokratikus, elfogadó légkör megtartása, az alkotó munka támogatása. Fontos az igazságos közteherviselés, különösen a helyettesítések területén.

2. Szakmai helyzetelemzés

A Farkasréti Általános Iskolában alapfokú nevelés és oktatás folyik nyolc évfolyamos keretek között. Iskolánk tanulói létszáma 604 tanuló. Az alsó tagozaton, az első évfolyamon négy osztály,

a 2-4. évfolyamon évfolyamonként három osztály, 340 tanuló, a felső tagozaton szintén évfolyamonként három osztályban az ötödik és hatodik évfolyamon, a hetedik évfolyamon két, és a nyolcadik évfolyamon négy osztályban 264 tanuló tanul. Az utóbbi évtizedben minden évben sikerült három első osztályt elindítani, idén a fenntartó engedélyével 102 elsős tanulót tudtunk felvenni, és négy első osztályt indítani. Iskolánk népszerű nemcsak a saját körzetében, hanem azon kívül is. Mivel a középiskoláknak nagy a vonzereje, ezért negyedik, de főleg hatodik év végén többen gimnáziumban tanulnak tovább, így az osztálylétszámok húsz fő körülire csökkennek. Az alacsonyabb osztálylétszámmal nagyobb lehetőségünk van a képességeknek, adott teljesítménynek jobban megfelelő oktatásra.

3.1. Alsó tagozat oktatás, nevelés

- Az alsó tagozatban 5 osztály kivételével **guruló munkarendben** tanítanak a tanítók. Ennek előnye, hogy több idő jut egy tantárgycsoportra való készülésre, és a délutáni foglalkozásokon más oldalról is megismerik a tanulókat, alkalmuk van oldottabb beszélgetésre, játékhelyzetekben való megfigyelésre. Az iskolavezetés szempontjából előny, hogy több pedagógusnak tudunk lehetőséget biztosítani a tanításra.
- Az alsó tagozatos oktató és nevelőmunka a beiskolázással kezdődik, melyet évtizedes hagyomány alapján az **Iskolakóstoló** rendezvénnyel vezetünk be. Februárban minden alsó tagozatos tanító és néhány felsős kolléga közreműködésével egy szombat délelőttön bemutatjuk az iskolánkat egy keretmese alatti játékos foglalkozással, melyben az öreg királynak (egy tanító bácsinak) minden évben más tárgyat készítenek a gyerekek. Ebben, az éppen osztályt indító tanítók segítenek, majd pogácsát sütnek, ügyességi játékon vesznek részt a tornateremben, és az uszodába is alkalmuk van bepillantani egy játékos foglalkozás erejéig. A rendezvényt a tanári zenekarral való közös éneklés, tánc zárja.
- Általában **három első osztályt indítunk**, a nagy érdeklődésre tekintettel magas 28-30 fős létszámmal. Az alsós tanítók összeállítottak egy iskolaérettségre vonatkozó szempontrendszert, ami segíti a szülőket abban, hogy milyen fejlettségi szint szükséges az iskolába lépéshez. A szülők elsősorban azért hozzák hozzánk a gyerekeiket, mert az óvodában, szülői közösségben hallják, hogy melyik tanító hogyan végzi munkáját, mennyi figyelmet, türelmet szentel a gyerekeknek,

figyelemmel kíséri a tehetséggondozást. A tanító választásban segít, hogy tavasszal a leendő elsős tanítók bemutató órát tartanak.

- **Módszerekben** is színes az alsó tagozatos tanítók munkája, többen alkalmazzák a kooperatív technikát, csoportmunkát. Számítógéppel, projektorral felszerelt termeinkben lehetőség van digitális tananyag alkalmazására is, amivel néhány tanító rendszeresen dolgozik. Az első osztályban az olvasást hangoztató-elemző-összetevő módszer segítségével tanítjuk. Néhány osztályban a Meixner-módszert alkalmazzuk. A szótagolással alapozzuk meg a helyesírási készséget is. Több kollégánk használja a Mini Lük eszközt a változatosabb gyakorlásra.
- Az alsó tagozatos tanítók rendszeresen tartják a **kapcsolatot a családokkal**, év elején közös családi kirándulást szerveznek, és műsorokat adnak a szülőknek (anyák napja, karácsony). Ez a kapcsolattartás a szülőkkel az idei évben az online fogadóórák keretében zajlik.
- Kiemelt célja iskolánknak, hogy a tanulók életében fellépő nehéz helyzeteket, mint például az iskolába való belépés, és a felső tagozatos átmenet, segítsük, zökkenőmentessé tegyük. Ezt a célt szolgálja a **felső tagozatos átadás**, ahol részletesen bemutatják a tanítók átadásra kerülő osztályukat, és a felmerülő problémák megoldásában is folyamatos segítséget nyújtanak az alsó tagozatból a felső tagozatba való átlépés átmeneti időszakában.
- Folyamatosan tartjuk a **kapcsolatot a szomszédos óvodával** is, hogy az iskolába való belépés átmeneti időszakát megkönnyítsük.
- Az alsó tagozatos tanítók kapcsolatot tartanak az **ELTE** Tanítóképző Karával, és rendszeresen vállalják a leendő fiatal tanítók mentorálását, gyakorlatának segítését. Kapcsolatban állunk a Nyelvtudományi Intézet munkatársaival, többször segítettük munkájukat osztályainkban végzett kutatással. Kollégánk az ELTE és finn tanítókkal folytatott közös kutató munkája eredményeként Varga Tamás junior matematikus díjat kapott. Tapasztalatait megosztja a matematika kísérleti oktatása, a gondolkodási módszerek fejlesztése területén a többi érdeklődő tanítóval is.

3.2. Felső tagozat oktatás, nevelés

- Felső tagozaton kiemelt feladatot jelent a **tanulók megtartása**, mivel a hatodik évfolyam végén a tanulók harmada jelentkezik gimnáziumba, és osztályonként 6-8 tanuló felvételt is nyer. Bár az itt maradó diákokkal magasabb színvonalon tudunk foglalkozni az alacsonyabb létszám miatt, mégis a tantestület általános véleménye, közös tapasztalat, hogy a gyerekek szempontjából több előnye lenne az általános iskolában maradásnak, természetesen egy-két kivételtől eltekintve. Ennek érdekében minden évben közös szülői értekezletet tartunk a negyedik és hatodik évfolyamnak, melyben megbeszéljük a „menjek, vagy maradjak" dilemmát, elmondjuk érveinket, melyet az idei tanévben közös rendezvény helyett az osztályfőnökök közvetítettek a szülőknek.
- A felső tagozaton a **nyelvoktatás** kis csoportokban folyik (10- max.16 fő), egy osztályt véletlenszerűen osztunk két csoportra, ahol húzóerőt jelent a jobb alapokkal rendelkező tanulók jelenléte. A beszédkészség, társalgás fejlesztése érdekében kapcsolatban állunk az AIESEC nemzetközi diákszervezettel, így angol és német anyanyelvű diákok segítik minden évben az órákat egy hónapon keresztül. Az idegennyelvi munkaközösség minden évben próbanyelvvizsgát szervez az EUROEXAM vizsgaközponttal, A2, B1 és B2 szinten, ahol jó eredményeket érnek el diákjaink. A 2019 májusában megtartott próbanyelvvizsgán iskolánk 57 tanulója vett részt. Az A2-es szintű vizsgát 28 hetedik osztályos tanuló teljesítette, B1 szinten 13, B2, azaz középfokú nyelvvizsga szinten 5 tanulónk tette le sikeresen a nyelvvizsgát. 2020-ban, ez a vizsga a távoktatás miatt elmaradt. A nyelvtanárok folyamatosan készítik fel az idegen nyelvi versenyekre tanulóinkat, iskolai rendezvényeket szerveznek (pl: Halloween) ahol játékos keretek között ismerkednek meg az angolszász népek kultúrájával.
- A **humán és reál munkaközösség** fogja össze és irányítja a két tantárgycsoportba tartozó feladatokat. Minkét területen tartunk felzárkóztatást évfolyamonként, és a tehetséggondozás keretében versenyekre való felkészítést. Diákjaink nagy számban jelentkeznek a Bolyai csapatversenyre, Zrínyi Matematika, Simonyi Zsigmond Helyesírási, és Országos Történelem Versenyre. Segítséget jelent a felvételire való felkészülésben nyolcadik évfolyam első félévében a 0. órában tartott matematika és magyar előkészítő. Mindkét tantárgycsoport tanárai évente összeállítják a negyedikesek év végi évfolyamdolgozatát, segítséget nyújtva a tanítóknak és a diákoknak a felső tagozatos bemeneti követelményeknek való megfelelésben. Matematikából és magyar nyelv és irodalomból minden év végén összefoglaló évfolyamdolgozatot írnak diákjaink, melynek eredményeit a munkaközösség vezetők értékelik.

- Iskolánk elnyerte az **ÖKO iskola** címet, melynek megtartása, a kritériumoknak való folyamatos megfelelés az ÖKO munkaközösség feladata. Célunk a környezettudatos szemlélet formálása, egészséges életmódra nevelés. A 2019/20-as tanévben sikerült elérni a szelektív hulladékgyűjtők beszerzését, így az iskola egész területén megvalósul a szelektív hulladékgyűjtés. Rendezvényeinket, Föld napja, Víz napja, Állatok világnapja, Madarak, Fák napja, minden évben különböző formában tartjuk. Ezek segítik a természet értékeinek megbecsülését, melyekhez a mai fiatal nemzedék érdeklődve, nyitottan közelít.
- Az osztályfőnökök munkáját az **Osztályfőnöki munkaközösség** koordinálja. A szülői kérdőívek tanulsága szerint is megfelelő az iskolán kívüli programok minősége, és mennyisége, ami sok plusz feladatot jelent az osztályfőnököknek. Fontosnak tartom a negyedéves, féléves magatartás és szorgalom megbeszéléseket, ahol az osztályfőnökök mellett a szaktanárok is részt vesznek. Ezek, az osztályonként húsz perces megbeszélések nemcsak a tényleges jegyek kialakítására hivatottak, hanem a folyamatos konzultáció lehetőségét teremtik meg a tanárok részéről a problémák megoldása terén. .
- Iskolánk tantermi adottságainak köszönhetően a mindennapos **testnevelés** órákat gondosan elkészített terembeosztásnak köszönhetően tornateremben tudjuk tartani. Az iskolaorvos felmérése alapján az utóbbi évben 30-40 körüli tanulólétszámnak biztosítunk gyógytestnevelés foglalkozást. Az úszásoktatás is helyben zajlik, tanuszodánkban nemcsak iskolánk diákjai, hanem a kerületi iskolák diákjai is úsznak. A délutáni sportfoglalkozások, melyek az Újbuda Sport Kft szervezésében valósulnak meg, nagy választékot jelentenek sportolni vágyó diákjainknak. Iskolai foglalkozás keretében délután floorball, foci, késő délutáni edzés lehetőségeként kosárlabda, röplabda, tánc, ritmikus sportgimnasztika, akrobatikus rock & roll, úszás, és judo közül választhatnak a gyerekek. Számos kerületi sportversenyen is részt vesznek diákjaink, az összesítő táblázat alapján a 7. helyen végeztünk a kerületben, melynek eredményeként sportszervásárlási lehetőséget kapunk az Önkormányzattól. Minden évben elvégezzük a NETFIT mérést, a tavalyi eredmény alapján, az állóképesség területén fejlesztés szükséges. Diákjaink nagy örömmel vesznek részt az őszi sportnapon, és az év végi tanár diák meccsen, ahol rendszerint győzni szoktak. Az ezzel kapcsolatos feladatokat a Testnevelés munkaközösség végzi. A 2020/21-es tanév első félévében a járványhelyzet miatt szüneteltek a délutáni sportkörök.

3.3. Fejlesztés

Iskolánkban 47 SNI és BTM besorolással rendelkező tanuló fejlesztését végzi két főállású fejlesztő pedagógus, két tanár a felső tagozaton, és két alsó tagozaton tanító fejlesztő pedagógus. Az egyik fejlesztő pedagógus kolléga idén szeptemberben lépett be hozzánk, és gyógypedagógusi képesítéssel rendelkezik, ami jelentősen megkönnyíti az SNI igényű gyermekek ellátását. A fejlesztő foglalkozások tartalmát, a fejlesztési tervet a Szakszolgálat által leírt szakvéleményben foglaltak alapján dolgozzák ki iskolánk szakemberei. A foglalkozások időtartama a tanórával megegyezik, és a fejlesztés a tanuló pedagógusaival és a szülőkkel egyeztetve bizonyos tanórák terhére, nagyrészt a délelőtti tanítási időben történik. A fenti feltételeknek köszönhetően el tudjuk látni a ránk rótt feladatokat, igaz néha csoportos, legfeljebb két- három fős fejlesztő foglalkozás keretében. Az évközi pedagógiai tárgyú megbeszéléseken részt vesz a fejlesztő pedagógus is, megismerve a tanuló egyéb körülményeit, és tájékoztatja a szaktanárokat, tanítókat, osztályfőnököt a gyermek haladásáról, és az esetleges nehézségekről. Mivel a fejlesztésre szoruló tanulók létszáma évről, évre növekszik ezen a területen bővítésre, a körülményekhez való alkalmazkodásra lesz szükség. A 2019/20-as tanév második felében egy felmérést végeztem a tanári kar azon csoportjában, ahol a tanítványok között sajátos nevelésű tanuló van, és a diákok között, ahol van ilyen igényű osztálytárs. A kérdőív anonim volt a diákok és tanárok részéről is. Azt próbáltam vizsgálni, hogy befogadó-e a tanári és diák közösség, milyen segítséget nyújtanak az érintett tanulóknak, hogyan hat ez a tanulók szociális készségeinek fejlődésére, és milyen jövőbeli segítségre van szükség.

A kutatási kérdéseket tekintve az első csoport arra irányult, hogy a közösség szereplői, tanárok és diákok hogyan viszonyulnak a sajátos nevelési igényű tanulókhoz. A második kutatási kérdés, hogy a valós versenyhelyzetbe kerülve a sajátos nevelési igényű tanuló elsajátít-e konfliktuskezelő technikákat . A diákok válasza 53%-ban a konfliktuskezelő képesség, és a közösségben elsajátítható működőképes magatartási minták fejlődését mutatta. A tanárok 70%-a szerint fejlődtek a tanulók magatartási mintái és 59% ítélte meg úgy, hogy megtanultak alkalmazkodni a versenyhelyzethez. Ezzel beigazolódott a feltételezés, hogy az együttnevelés előnye a fenti képességek fejlődése.

Arra a kutatási kérdésre, hogy észrevehető-e az együttműködés a tolerancia a befogadó közösségben választ adnak az elfogadásra 76% és saját elfogadás 78% utaló válaszok a diákok körében . A szöveges

válaszok 60%-ban is megnyilvánul az elfogadás, tolerancia jelenléte. A tanárok szöveges válaszaiból is a befogadás, és a tolerancia igazolható, tehát az is igazolható , hogy az együttnevelés jó hatással van a befogadó közösségre is, fejlődik az empátia készsége általa.

Az a feltételezés, hogy a Farkasréti Általános Iskolában a pedagógusok a sajátos nevelési igényű tanulók értékelését saját képességeikhez, adottságaikhoz mérik, és figyelembe veszik a fejlődés mértékét, beigazolódott a tanárok szöveges válaszaiból, mert aki erről az oldalról közelítette meg a kérdést, mindenki a saját képességekhez mért fejlődést emelte ki. Ennél a kérdésnél a szöveges válaszok azonban felhívták egy problémára a figyelmet, hogy a tanároknak gondot okoz az értékelésnél (az érdemjegyek megállapításánál), az a tény, hogy ez nem ugyanazt a tárgyi tudást tükrözik. Problémát jelent többeknél a fejlesztési terv meghatározásánál az egyéni adottságokhoz mért tananyag, és feladatok meghatározása. Ebben többen kértek segítséget, ezért a jövőben ez kiemelt fejlesztési területnek kell tekinteni. A Farkasréti Általános Iskolában a nem akadályozott tanulók elfogadják a sajátos nevelési igényű tanulók értékelésének kedvezményeit, könnyítését feltételezése is beigazolódott, mert a diákok 80% -a elfogadja a plusz segítség tényét, és 76% támogatja a plusz segédeszköz használatát. Tehát ebben a kérdésben a diákok döntő többsége elfogadó.

Iskolánkban fejlesztési cél, hogy az integrált nevelés elősegítése érdekében az eddigieknél tudatosabban és tervszerűbben végezzük feladatainkat, beépítve a folyamatos ellenőrzés, és fejlesztési irány tervezésének rendszerét. Fejleszteni kell a technikai feltételeket, az IKT eszközökkel való tanítást, fejlesztést iskolánkban, mivel ezen a területen magas színvonalú fejlesztő programok jelentek meg. Bővíteni kell a feladatot ellátó pedagógusok számát, munkacsoportot kell létrehoznunk az iskolapszichológus bevonásával az eredmények és a követendő irányok megbeszélése érdekében. Erősíteni kell a feladat iránti elkötelezettséget a tantestületben, érzékennyé téve a kollégákat a problémák iránt. Olyan működőképes rendszert kell létrehoznunk, melyben jó lelkiismerettel el tudjuk végezni az ezen a területen ránk háruló feladatokat.

3.4. Lemorzsolódás, tehetséggondozás

Az iskolai **lemorzsolódás** az utóbbi nyolc évben nem jelentett problémát iskolánkban. Ennek ellenére folyamatosan figyeljük az e-kréta rendszerben az információkat a bukásra álló tanulókról,

az igazolatlan hiányzásokról és a veszélyeztetett tanulók körülményeiről. Amennyiben szükséges intézkedési tervet készítünk a tanulmányi eredmény javítására, az iskolából való hiányzás mérséklésére. Ezt a célt szolgálja a később részletezett feladatbank, és az ELTE Mindenki Iskolája projektben való részvételünk is.

A **tehetséggondozás** területén az alsó tagozatban hetente az egyik képességfejlesztés ideje alatt végzik a versenyekre való felkészítést a tanítók, felső tagozatban már külön óra keretében foglalkozik két matematika tanár a tehetséges tanulókkal egész évben. Felmerült a lehetősége a hetedik, nyolcadik évfolyamon való differenciált csoportbontásnak magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyból, de ez a változás hosszabb előkészítést igényel mind a pedagógusok tervező munkája, mind a szülőkkel való egyeztetés terén. A negyedik évfolyamon végzett online matematikai tehetségmérés eredményeként évente két három fő kiemelten tehetséges, 5-10 fő tehetséges sávba került. A velük való szakszerű foglalkozás megoldandó feladat iskolánkban.

4. Alapelvek, nevelés és oktatás kiemelt területein

Iskolánk Pedagógiai Programjában meghatározott alapelvek, amelyeket elfogadok és pedagógustársaimmal követni, tanítani kívánok a következők:

Az örök emberi értékek tisztelete, az emberben lévő, és cselekedeteiben megnyilvánuló jó megőrzése. A természetes és épített környezet megbecsülése, gazdagítása. Felelősség vállalás önmagunkért, tetteinkért, a ránk bízottakért, és a közösségért, amelyhez tartozunk. A szeretet érzésének megélése, és kifejezése egymás közötti kapcsolatainkban. Elődeink szellemi hagyományának tisztelete, folytatása. A választás szabadságának, a másik ember személyiségének tisztelete, elfogadása. Az alkotó munkára, feladattudatra nevelés, mely hosszú távon nemcsak az egyén, hanem az egész közösség boldogságát szolgálja. Munkánkat ennek tükrében végezzük, és a következőkben szeretném bemutatni a fenti irányelvek szellemében végzett munkánk eredményeit.

4.1. Iskola hagyományai, megtartandó eredményei

Egy iskola arculata, jellege azokból a mindennapi pillanatokból tevődik össze, amit évek alatt szereplői közösen megélnek. Ezeket a jó pillanatokat, hagyományokat, megtartandó eredményeket az iskolavezetésnek támogatni, segíteni, és megőrizni kell. A következőkben szeretném összefoglalni iskolánk megtartandó eredményeit, jó hagyományait, mind a nevelés, mind az oktatás területéről.

4.1.2. Művészettel nevelés program

A 2010/11-es tanévben az iskola Szilvásgombóc Galéria névre keresztelt kortárs kiállítóterének megnyitása után Várnai Zsuzsanna, iskolánk magyar-angol szakos tanára, aki művészetterapeuta, textilműves, és kortárs gyermek-és ifjúsági irodalmi szakember, elindította a Művészettel nevelés névre keresztelt programot, melynek lényege, hogy a gyerekek ne csak vizuális élményben részesülhessenek nap, mint nap, hanem rendhagyó tanórákon is részt vehessenek irodalom, nyelvtan, ének-zene, valamint rajz és ábrázolás tárgyakból.

A művészeti órákat Várnai Zsuzsanna tanárnő mellett meghívott művészek, művésztanárok tartják. Vendégünk volt többek között Szabó-Nyulász Melinda animációs filmrendező, grafikus, Nyulász Péter író, Rófusz Kinga illusztrátor, Szalma Edit, grafikus, illusztrátor, Medveczky Ádám Kossuth-díjas karmester, Szeivolt Katalin festőművész, Lackfi János József Attila-díjas író, költő, műfordító, Kollár Árpád költő, műfordító, Berg Judit József Attila- díjas író, Gévai Csilla író, képzőművész.

A programon belül a diákok olykor külső helyszíneket is felkeresnek. Foglalkozásokat tartunk többek között a Magyar Nemzeti Galériában, a Műcsarnokban, a Ludwig Múzeumban, a Deák 17 Galériában, a Mesemúzeumban, a Petőfi Irodalmi Múzeumban, a Művészetek Palotájában, a Magyar Állami Operaházban, a Kerekasztal Színházi Nevelési Központban, ez utóbbi szervezet ad otthont az iskola drámaóráinak.

A gyerekek foglalkoztak már textillel, selyemfestéssel, megismerkedtek az akvarell technikával,

festettek akrillal és rajzoltak porkrétával, olajpasztellel. Építettek robotokat hulladékból, készítettek papírgurigából bábfilm figurákat, összeállítottak textilfigura-sorozatot kortárs költő versének animálásához. Írtak verset, és zenét, papírmasé bábokat készítettek, kipróbálták magukat színészként, számtalan installációt készítettek az iskola, és saját termük dekorálására. Adtak már ki könyvet írásaikból saját illusztrációikkal, dolgoztak hangstúdióban Oscar-díjas hangmester vezetésével. Készítettek firkafilmet, zeneszerzőkkel és karmesterekkel dolgoztak együtt, részt vehettek készülő könyvekkel kapcsolatos „ötletelésben". Színházi próbák során követhették egy produkció folyamatát, alkottak múzeumpedagógiai órákon Budapest különböző múzeumaiban.

Korunk rohanó, információval túlzsúfolt világában, ahol az érzelmek átélésének egyre kisebb tere marad, kiemelkedően fontos az oktatás azon feladata, hogy árnyalja, gazdagítsa a tanulók érzelemvilágát. Napi tapasztalatunk, hogy sokszor azok a tanulók, akik nem túl sikeresek iskolai tanulmányaikban az érzelmi gazdagságot előtérbe helyező, erre építő művészettel nevelés foglalkozáson meglepő eredményeket mutatnak, nagyobb sikerélményhez jutnak. Az esztétikai nevelésen keresztül gazdagodik gondolkodásuk, képzelőerejük, vizuális nyelvük. A művészettel nevelés segíthet tabutémák feldolgozásában, problémás gyerekek (magatartászavar, figyelemzavar, tanulásban való akadályozottság) esetében, átmenetileg nehéz élethelyzetbe került gyerekeknek a problémák feldolgozásában, amikor is a verbális hozzáférés nehezen lehetséges.

A művészettel nevelés célja, hogy érdeklődő, nyitott embereket neveljünk, akik tisztábban vannak érzelmeikkel, magukhoz és társaikhoz való viszonyukkal, olyan technikákat, megoldásokat próbálhassanak ki, melyekre egyébként nem lenne lehetőségük. Ismerjék és értsék a kortárs művészetet, de ugyanakkor legyenek tisztában a művészettörténettel is (saját koruknak megfelelő mélységben). Ne hagyják elsorvadni kreativitásukat, higgyék el magukról és ismerjék fel, hogy mennyi mindenre képesek. Nem utolsó sorban pedig merjenek felszabadultak lenni ezeken a művészeti órákon, vállalják önmagukat, véleményüket, problémáikat.

Az órák során elsajátított ismeretek, kibontakoztatott képességek segítenek abban, hogy a gyermekek egészséges önbizalomra tegyenek szert. A foglalkozások során végzett elemzések és alkotási gyakorlatok gazdagítják a diákok megismerő, befogadó és alkotó képességét, valamint magas szintű értelmi és érzelmi intelligencia kialakítására nyújtanak lehetőséget.[2]

[2] *http://farkasret-isi.hu/*

KOLLÁR ÁRPÁD:
NÉHÁNY DOLOG A CSIGÁRÓL

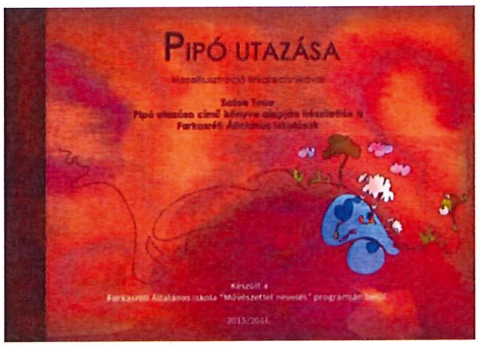

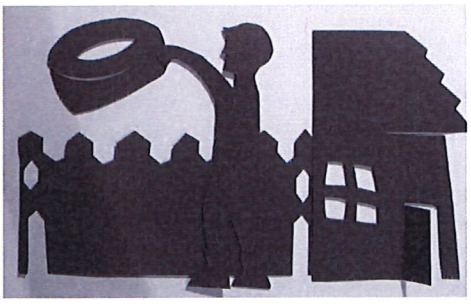

PIPÓ UTAZÁSA

4.1.3. Könyvtár, olvasóvá nevelés program

Könyvtárunk alapterülete 116 m2, az olvasóteremben 36 gyereket tudunk asztalhoz ültetni. A galérián a tanárok saját ötletei és kivitelezése által kialakított kemencepadkához hasonlító olvasókuckó népszerű a gyerekek körében. Pihenhetnek, lazíthatnak, olvasgathatnak és beszélgethetnek itt. A könyvtár állományában lévő közel 7000 könyv, és 450 újság, elektronikus dokumentum nemcsak a diákok, hanem a pedagógusok számára is elérhető, akár a tanításhoz, akár a versenyekre való felkészítéshez. Könyvtáros kollégáink legfontosabb szempontja az állománybővítésnél, hogy a klasszikus ifjúsági irodalom mellett a gyerekek a kortárs szépirodalmat is olvassák. Ebben sokat segített a tavaly elindított „Fogadj örökbe egy könyvet" program. A könyvtár kedvelt szabadidős helyszín, a gyerekek szünetekben és tanítás után is szívesen jönnek tanulni, olvasgatni és beszélgetni. Az alsó és felső tagozatosok olvasási szokásai különbözőek, de így is napi 40-50 látogatója van átlagban a könyvtárnak. A könyvtár pedagógusai nemcsak a szabadidő igényes eltöltése, az olvasóvá nevelés területén eredményesek, hanem rendezvények, versenyek szervezésével és lebonyolításával is a könyvtárba hívják a gyerekeket. Ilyen például a Népmese Napja, Kerület Napja rendezvények.

4.1.4. Közösségi élet, iskolai klub

Az iskolai klub megalapításának gondolata egy évvel ezelőtt érett meg, egy jó gyakorlat, régi iskolám, a Kada Utcai Általános Iskola Kada Center klubjának ötlete nyomán. Harminc évvel ezelőtt, a száz éves iskola pincéjének átalakítása után, az akkori felsős és már elballagott diákokkal közösen klubot alapítottunk, melynek központi szereplője az iskolai zenekar volt. A ma már felnőtt, családos, egykori diákok egész fiatalságuk alatt tartották egymással a kapcsolatot, életük meghatározó élményévé vált a Kada Center Klub. Iskolánkban a programot egy hat fős állandó tanári, tanítói csapattal kezdtük, akikhez alkalomszerűen jöttek még néhányan a tantestületből, és alkalmanként 40-70 fős érdeklődő tanulói csoport. A programot a gyerekek igényei, ötletei alapján

alakítottuk ki, amelyben disco, táncparti, számháború, csapatjátékok, kézműves foglakozás szerepelt, az elengedhetetlen, tanulókkal közösen működtetett büfével. Először másfél havonta, majd kéthavonta tartottuk, és tartjuk idén is a klubokat. Tapasztalataink szerint felmenő rendszerben működik a találkozó, az ötödik, hatodik, idén már a hetedik évfolyam is örömmel látogatja a rendezvényeket. Célunk, hogy erősítsük a felső tagozaton az évfolyamok közötti és azon belüli társas kapcsolatokat, mintát mutassunk a kulturált örömteli együttlétre, barátságok szülessenek és erősítsük az iskolai közösséghez való tartozás érzését. Szeretnénk, ha diákjaink tapasztalatot szereznének a kikapcsolódás, szórakozás terén, ahol elég annyi, hogy együtt vannak, kapcsolataik valóságosak, életszerűek, szemben a virtuális közösségek zárt világában tapasztalható sokszor romboló kapcsolati mintáktól. Ezeken az estéken megengedjük a szabadabb viselkedést, önfeledt táncolást, megtanítva ezzel a ritmust, hogy ideje van a fegyelemnek, mint a tanórán munka közben, a tiszteletnek, mint egy iskolai ünnepélyen, mikor megemlékezünk, és ideje van a kikapcsolódásnak, elengedésnek is. Ezzel reményeink szerint viselkedési normákat sajátítanak el diákjaink, megértve a mindig változó keretet, amiben önmagukat, és viselkedési szabályaikat értelmezni kell.

Az alsó tagozaton is fontos célkitűzés a közösségépítés. Ezt szolgálja néhány évek óta működő program, melyen az osztálykeretből kilépve, közösen vesznek részt a gyerekek. Ilyen az Állatok világnapja, amit a napközis tanítók szerveznek, állatbemutatóval, rajzversennyel. Nagy élmény a felsősök és a DÖK közreműködésével megtartott Mikulás ünnep, a Gyermeknap, ahol rendszerint meghívott színjátszó csoport szórakoztatja a gyerekeket. A régi hagyományos csoportközi napközit idén felváltotta a Napközis Péntek, ahol a gyermekek különböző forgószínpadszerű foglalkozásokon vesznek részt.

Az idei tanévben ezek a programok a járványhelyzet miatt szünetelnek, de igyekszünk pótolni az űrt, és enyhíteni azt a lélektani nyomást amit a járványhelyzet miatti távolságtartás, fegyelem , és a felnőtt társadalomban a gyerekek által is érzékelhető félelem kelt. Az osztályok nem keveredhetnek egymással, de az osztályfőnöki órákon való beszélgetés, játék, drámajáték segíti a kérdések megválaszolását, és a közösség egyben tartását. Az ünnepeinket sem tudjuk hagyományos formában megünnepelni, csak az iskola rádión keresztül, de az iskola falainak díszítésében szívesen részt vesznek a gyerekek. Itt az osztályok megkapják a dekorációhoz szükséges anyagokat, technika órán elkészítik a dekorációt, és eltérő időben felteszik az iskolai faliújságra, folyosókra. A színes iskolai falak enyhítik a szorongást, és megteremtik a készülő ünnep hangulatát.